

Forslag

til

Lov om ændring af Lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.

(Mere effektivt klagesystem på udbudsområdet samt præcisering af retsvirkningerne af at anvende indkøbscentralers rammeaftaler)

§ 1

I lov nr. 492 af 12. maj 2010 om håndhævelse af udbudsreglerne m.v., som ændret ved § 13 i lov nr. 1556 af 21. december 2010 og ved § 1 i lov nr. 618 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, ændres »30 kalenderdage« til: »15 kalenderdage«.

2. I § 7, stk. 2, nr. 1, ændres »6 måneder« til: »30 kalenderdage«.

3. I § 7, stk. 2, nr. 3, ændres »12 måneder« til: »6 måneder«.

4. I § 7 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Klage over overtrædelser af lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden:

- 1) 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen.
- 2) 6 måneder efter, at ordregiveren har indgået en rammeaftale, regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

5. I § 7, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »Stk. 1-3« til: »Stk. 1-4«.

6. I § 7, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1-4«.

7. I § 10 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Klagenævnet kan afvise en sag eller afgøre den i realiteten helt eller delvist.

Stk. 3. Formanden for Klagenævnet for Udbud kan beslutte, at en sag, der er afvist efter stk. 2 skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder i tilfælde af, at nævnet har modtaget nye oplysninger, som skønnes at have væsentlig betydning for vurdering af sagen.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

8. I § 17 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Såfremt beslutning om tildeling af en indkøbscentrals rammeaftale ikke er annulleret, jf. lovens § 13, stk. 1, nr. 2, på tidspunktet for iværksættelse af tildelingsprocedure for en kontrakt på baggrund af rammeaftalen, kan kontrakten ikke erklæres for uden virkning, jf. dog § 17, stk. 1, nr. 2 og 3.«

9. § 18, stk. 1, affattes således:

»En kontrakt erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer i kontrakten. Erklæres en kontrakt for uden virkning, skal det angives, fra hvilket tidspunkt kontrakten, eller hvilke dele af kontrakten, der skal anses for uden virkning.«

10. § 18, stk. 2, nr. 3, affattes således:

»3) en del af en kontrakt erklæres for uden virkning, jf. stk. 1.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2013.

Stk. 2. Klager, der inden den 1. maj 2013 er indbragt for Klagenævnet for Udbud, behandles efter de hidtil gældende regler.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund og hovedindhold

2. Lovforslagets indhold

2.1. Forkortelse af klagefrister ved EU-udbud og indførelse af klagefrister ved klager over tilbudsloven

2.2. Præcisering af klagenævnets mulighed for at undlade at behandle en klage

2.3. Begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning

2.4. Bedre retssikkerhed ved indgåelse af rammeaftaler

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Høring

9. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund og hovedindhold

Hovedformålet med lovforslaget er at sikre en effektiv håndhævelse af udbudsreglerne. Derfor tilstræber lovforslaget, at klagesystemet på udbudsområdet effektiviseres, samt at der skabes klarhed om retsvirkningerne af at anvende indkøbscentralers rammeaftaler til gavn for indkøbscentralens brugere.

Det er vigtigt at have et effektivt og smidigt Klagenævn for Udbud, der håndhæver udbudsreglerne og understøtter en effektiv konkurrence om offentlige opgaver. Effektiv konkurrence om offentlige opgaver bevirker, at alle virksomheder har lige adgang til offentlige kontrakter, og at det offentlige får de bedste anskaffelser til prisen. Formålet med denne del af lovforslaget er at understøtte et mere effektivt og forenklet klagesystem for udbud.

Der har været rejst kritik af, at praksis i det nuværende klagesystem for udbud kan indebære for store forsinkelser og omkostninger. Samtidig er der gennem de seneste år sket en markant stigning i antallet af klager. Dette skal ses i sammenhæng med, at stadig færre klager ender med at få medhold.

På den baggrund nedsatte regeringen en arbejdsgruppe, der skulle se på forenkling af klagesystemet samt fremlægge konkrete forslag til en ny organisering af klagesystemet. Forslaget følger arbejdsgruppens anbefalinger om ændringer i håndhævelsesloven.

Lovforslaget indebærer en forkortelse af klagefristerne ved EU-udbud samt indførelse af klagefrister ved klager i henhold til lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter (herefter tilbudsloven). Lovforslaget forventes bl.a. at medvirke til, at Klagenævnet for Udbud ikke skal anvende ressourcer på sager, hvor der for længst er indgået kontrakt. Dermed frigøres ressourcer til aktuelle sager. Desuden kan forslaget medføre fordele i form af reducerede omkostninger til klagesager for såvel ordregivere som leverandører.

Forslaget præciserer endvidere, at klagenævnet har mulighed for at afvise at behandle en klage eller afgøre den helt eller delvist. En præcisering af muligheden for at undlade at behandle en klage kan begrænse antallet af åbenlyst ubegrundede klager og medvirke til at frigøre ressourcer hos klagenævnet, hvilket kan have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden.

Når klagenævnet erklærer en kontrakt for uden virkning, påbydes den relevante ordregiver at bringe kontrakten til ophør. Det kan være indgribende for såvel de involverede virksomheder som for ordregiveren og med afledte skadevirkninger for samfundet. Derfor indfører forslaget en begrænsning i Klagenævnet for Udbuds anvendelse af den særlige udbudsretlige sanktion uden virkning på to måder. For det første foreslås, at en kontrakt alene kan erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer. Dette indebærer, at en kontrakt ikke kan erklæres for uden virkning for allerede foretagne leverancer. I en sådan situation skal der i stedet fastsættes en alternativ sanktion. Forslaget er en regelforenkligning og sikrer en mindre byrdefuld implementering af reglerne om uden virkning i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/66 af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter (herefter kontroldirektiverne). For det andet foreslås, at der skabes klarhed om retsvirkningerne af at anvende indkøbscentralers rammeaftaler for derved at skabe større retssikkerhed for indkøbscentralers brugere. Lovforslaget sikrer, at en indkøbscentralens brugere kan anvende indkøbscentralens rammeaftaler uden at risikere, at de kontrakter, der indgås på grundlag af rammeaftalerne, senere erklæres for uden virkning på baggrund af fejl begået af en indkøbscentral. Forslaget præciserer, at en kontrakt, der indgås på baggrund af en indkøbscentralers rammeaftale, på et tidspunkt, hvor der ikke foreligger en afgørelse om annullation af indkøbscentralens tildelingsbeslutning vedrørende rammeaftalen, ikke kan erklæres for uden virkning. Annullation af en tildelingsbeslutning kan finde sted, når Klagenævnet for Udbud eller domstolene konstaterer, at indgåelse af rammeaftalen er sket ved en grov overtrædelse af udbudsreglerne. Foreligger en sådan annullation af tildelingsbeslutningen ikke, kan kontrakter, der indgås på baggrund af en indkøbscentralers rammeaftaler, ikke erklæres for uden virkning på baggrund af fejl begået af indkøbscentralen.

Forslaget understøtter samlet set en effektiv håndhævelse af udbudsreglerne, idet forslaget først og fremmest forventes at medføre færre klager, herunder særligt åbenlyst ubegrundede klager. Dette forventes at reducere omkostningerne til klagesager. Samtidig forventes forslaget at medføre en hurtigere sagsbehandlingstid samt understøtte en mere effektiv tilrettelæggelse af udbud. Endeligt sikres en effektiv håndhævelse af udbudsreglerne ved, at der skabes større retssikkerhed for indkøbscentralers brugere. Forslaget skal ses i sammenhæng med planlagte ændringer af bekendtgørelse om Klagenævnet for Udbud.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Forkortelse af klagefrister ved EU-udbud og indførelse af klagefrister ved klager over tilbudsloven
Lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. (herefter håndhævelsesloven) indeholder frister for indbringelse af klager over overtrædelse af udbudsdirektiverne. Indbringes en klage ikke inden fristernes udløb, vil den blive afvist. Lovforslaget indebærer en markant forkortelse af de gældende klagefrister ved indbringelse af klager over EU-udbud. De foreslåede frister er inden for rammerne af kontroldirektiverne og svarer til - eller er længere end - de minimumsfrister, der fremgår af direktiverne.

Samtidig indføres der som noget nyt frister for indbringelse af klager over tilbudsloven. Tilbudslovens regler finder anvendelse på offentlige indkøb af varer, visse tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver, der ikke er omfattet af EU's tærskelværdier. Ved indførelse af klagefrister for klager over tilbudsloven, sidestilles klager over mindre anskaffelser efter tilbudsloven med klager over større anskaffelser efter udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet.

De nye frister tvinger potentielle klager til hurtigere at tage stilling til, hvorvidt der er anledning til at klage. Effekten er, at Klagenævnet for Udbud ikke skal anvende ressourcer på sager, hvor der for længst er indgået kontrakt, men i stedet kan anvende sine ressourcer på aktuelle sager.

Ændringen vil tilskynde til en mere effektiv håndhævelse, da den sikrer en hurtigere indbringelse af eventuelle klager, og den reducerer den periode, hvor ordregivere og leverandører bliver mødt med usikkerhed om, hvorvidt en kontrakt kan anfægtes.

2.2. Præcisering af klagenævnets mulighed for at undlade at behandle en klage

Klagenævnet har i dag fast praksis for, at nævnet kan undlade at behandle en sag. Forslaget præciserer, at klagenævnet har mulighed for at undlade at behandle en klage eller afgøre den helt eller delvis. Med forslaget bliver det tydeliggjort, at klagenævnet eksempelvis kan afvise klager og påstande, som er udsigtsløse eller åbenlyst ubegrundede. For at sikre klagers retssikkerhed foreslås det samtidig, at formanden for Klagenævnet for Udbud kan beslutte, at klagen skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor – f. eks. hvis nævnet har modtaget nye oplysninger, som skønnes at have væsentlig betydning for vurdering af sagen. Tydeliggørelsen af, at klagenævnet kan afvise en sag, kan begrænse antallet af åbenlyst ubegrundede klager. Samtidig kan flere afvisninger af ubegrundede eller udsigtsløse klager medvirke til at frigøre ressourcer hos klagenævnet, hvilket kan have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden. Derudover kan det reducere omkostningerne for ordregivere og tilbudsgivere ved at føre udsigtsløse klagesager.

2.3. Begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning

Efter håndhævelsesloven kan klagenævnet erklære en kontrakt for uden virkning for allerede foretagne leverancer, hvor særlige forhold taler herfor, og hvis leverancerne kan tilbageleveres i væsentlig samme stand. Forslaget indfører en begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning. Efter forslaget vil det ikke længere være muligt at erklære allerede opfyldte leverancer for uden virkning og dermed stille krav om tilbagelevering af gennemførte leverancer. Sanktionen uden virkning for allerede foretagne leverancer har i forvejen et begrænset anvendelsesområde, idet der stilles krav om, at leverancerne skal kunne tilbageleveres i væsentlig samme stand. Reglen har hidtil ikke været anvendt. Forslaget er en regelforenkligning og sikrer en mindre byrdefuld implementering af kontroldirektivernes regler om uden virkning.

2.4. Bedre retssikkerhed ved indgåelse af rammeaftaler

Udbud er et effektivt redskab til at købe bedst og billigst ind, herunder gennem centralt koordinerede indkøb, f.eks. via indkøbscentraler. Der er imidlertid uklarhed om de udbudsretlige konsekvenser for den enkelte bruger af en rammeaftale, når der konstateres fejl på en rammeaftale udbudt af en indkøbscentral. Uklarheden skal ses i sammenhæng med, at der i det nuværende udbudsdirektiv ikke er taget udtrykkeligt stilling hertil. Denne usikkerhed i forhold til indkøbscentraler og deres kunder er aktualiseret af flere kendelser fra Klagenævnet for Udbud. Det foreslås derfor, at der skabes klarhed om retsvirkningerne af at anvende indkøbscentralers rammeaftaler. For at skabe større retssikkerhed for indkøbscentralers brugere sikres, at en indkøbscentralens brugere kan anvende indkøbscentralens rammeaftaler uden at risikere, at de kontrakter, der indgås på grundlag af rammeaftalerne, senere erklæres for uden virkning på baggrund af fejl begået af indkøbscentralen. Derfor præciserer forslaget, at kontrakter, der indgås på baggrund af en indkøbscentralers rammeaftale, hvor klagenævnet ikke inden igangsættelse af tildelingen af kontrakten, har annulleret indkøbscentralens tildelingsbeslutning for rammeaftalen, ikke kan erklæres for uden virkning. En annullation af tildelingsbeslutningen vil alene finde sted, når klagenævnet eller domstolene konstaterer, at indgåelse af rammeaftalen er sket ved en grov overtrædelse af udbudsreglerne. I sådanne tilfælde kan klagenævnet annullere indkøbscentralens beslutning om at tildele rammeaftalen. Foreligger en sådan

annullation af tildelingsbeslutningen ikke, kan kontrakter, der indgås på baggrund af en indkøbscentrals rammeaftaler ikke erklæres for uden virkning.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes at ville kunne medføre, at der indbringes færre klager over overtrædelse af udbudsreglerne. Dette gælder navnlig klager, der indgives til Klagenævnet for Udbud, da nævnet er den mest anvendte klageinstans. Dermed må ressourceanvendelsen i klagenævnet forventes at blive nedbragt.

Færre klagesager vil endvidere have en positiv effekt for de ordregivende myndigheder i form af lettelse af de økonomiske og administrative byrder. Det kan således være forbundet med såvel økonomiske og administrative byrder at have en klagesag til behandling.

Endelig må færre klagesager forventes at have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden i klagenævnet, hvilket vil komme såvel ordregivere som tilbudsgivere til gavn.

Klarhed om retsvirkningerne af anvendelse af indkøbscentralers rammeaftaler skaber større retssikkerhed for indkøbscentralers brugere, hvilket vil føre til større anvendelse af sådanne rammeaftaler.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forkortelse af klagefrister ved EU-udbud og indførelse af klagefrister ved klager over tilbudsloven indebærer, at potentielle klager har kortere tid til at træffe beslutning om, hvorvidt der er grundlag for at indbringe en klage.

Begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning må forventes at have positive økonomiske og administrative konsekvenser for leverandører, der dermed undgår at skulle tage allerede leverede leverancer retur.

Færre klagesager forventes at have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden i klagenævnet, hvilket vil komme såvel ordregivere som tilbudsgivere til gavn.

Forslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget indeholder væsentlige administrative konsekvenser (over 10.000 timer). CKR har vurderet, at forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Kontroldirektiverne, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/66 af 11. december om ændring af Rådets direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter, indeholder regler om anvendelse af sanktionen uden virkning samt regler om minimumsfrister for indgivelse af klager.

Forslagets begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning er i overensstemmelse med kontroldirektiverne og indebærer en mere lempelig implementering af reglerne.

Forslagets begrænsning og indførelse af klagefrister er inden for kontroldirektivernes rammer.

8. Høring

Et udkast til lovforslag har forud for fremsættelsen været sendt i høring hos.... [...]

9. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/medudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	<p>Forslaget forventes at ville kunne medføre, at der indbringes færre klager over overtrædelse af udbudsreglerne. Dette gælder navnlig klager, der indgives til Klagenævnet for Udbud, da nævnet er den mest anvendte klageinstans. Dermed må ressourceanvendelsen i klagenævnet forventes at blive nedbragt.</p> <p>Færre klagesager vil endvidere have en positiv effekt for de ordregivende myndigheder – både i form af lettelse af de økonomiske og administrative byrder. Det kan således være forbundet med såvel økonomiske og administrative byrder at have en klagesag til behandling.</p> <p>Endelig må færre klagesager forventes at have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden i klagenævnet, hvilket vil komme såvel ordregivere som tilbudsgivere til gavn.</p> <p>Klarhed om retsvirkningerne af anvendelse af indkøbscentralers rammeaftaler skaber større retssikkerhed for indkøbscentralers brugere, hvilket vil føre til større anvendelse af sådanne rammeaftaler.</p>	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	<p>Begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning må forventes at have positive økonomiske og administrative konsekvenser for leverandører, der dermed undgår at skulle tage allerede leverede leverancer retur.</p> <p>Færre klagesager forventes at</p>	Forkortelse af klagefrister ved EU-udbud og indførelse af klagefrister ved klager over tilbudsloven indebærer, at potentielle klagere har kortere tid til at træffe beslutning om, hvorvidt der er grundlag for at indbringe en klage.

	<p>have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden i klagenævnet, hvilket vil komme såvel ordregivere som tilbudsgivere til gavn.</p> <p>Forslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget indeholder væsentlige administrative konsekvenser (over 10.000 timer). CKR har vurderet, at forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.</p>	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		<p>Forslagets begrænsning af anvendelsen af sanktionen uden virkning er i overensstemmelse med kontroldirektiverne og indebærer en mere lempelige implementering af reglerne.</p> <p>Forslagets begrænsning og indførelse af klagefrister inden for kontroldirektivernes rammer.</p>

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Håndhævelseslovens § 7, stk. 1, indeholder en frist for, hvor længe en virksomhed kan klage over ikke at være blevet prækvalificeret i et begrænset udbud, et udbud efter forhandling med forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller et udbud efter proceduren konkurrencepræget dialog, som er gennemført efter udbudsdirektivet eller forsyningsvirksomhedsdirektivet. Efter de gældende regler skal en klage være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, hvis underretningen er ledsaget af en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen. Forslaget halverer denne frist til 15 kalenderdage og svarer derved til kontroldirektivernes minimumsfrister, når fremsendelse af ordregiverens underretning er sket med et andet kommunikationsmiddel end pr. telefax eller ad elektronisk vej. Potentielle klager tvinges herefter til at tage hurtigere stilling til, om der er grundlag for at indgive en klage. Dermed får ordregiverne hurtigere vished for, om der bliver indgivet klage over et udbud, eller om udbudsproceduren kan fortsætte uden indsigelser. Samtidig er der større sikkerhed for, at en eventuel klage over manglende prækvalifikation bliver indgivet inden, udbudsrunderen er afsluttet.

Til nr. 2

Håndhævelseslovens § 7, stk. 2, nr. 1 indeholder en generel frist for klage over udbud omfattet af udbudsdirektivet eller forsyningsvirksomhedsdirektivet. Klager, som ikke vedrører prækvalifikation, skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 6 måneder efter, at ordregiveren har offentliggjort en bekendtgørelse i Den Europæiske Unions Tidende om, at ordregiveren har indgået en kontrakt. Fristen regnes fra dagen efter den dag, hvor bekendtgørelsen er blevet offentliggjort. Forslaget ændrer denne generelle frist på 6 måneder, således at klager over udbudsdirektivet eller forsyningsvirksomhedsdirektivet, som ikke vedrører prækvalifikation, skal være indgivet inden 30 kalenderdage. Ændringen betyder, at potentielle klager hurtigere skal vurdere, om der er grundlag for at indgive en klage.

Erfaringer fra klagenævnet viser, at langt de fleste klager i dag indgives i den såkaldte standstill-periode, dvs. i den periode, hvor ordregiveren har underrettet tilbudsgiverne om, hvem man agter at indgå kontrakt med, men hvor ordregiveren endnu ikke har indgået kontrakten. En frist på 30 kalenderdage efter kontraktindgåelse synes således erfaringsmæssigt at give potentielle klager tilstrækkelig tid til at vurdere, om der er grundlag for at indgive en klage.

Forslaget betyder, at ordregiverne får hurtigere sikkerhed for, at et udbud ikke anfægtes. Samtidig sikrer forslaget, at Klagenævnet for Udbud ikke skal anvende ressourcer på sager, hvor der for længe er indgået kontrakt, men i stedet kan anvende sine ressourcer på aktuelle sager.

Til nr. 3

Håndhævelseslovens § 7, stk. 2, nr. 3, indeholder en særlig klagefrist vedrørende udbud af rammeaftaler, som er omfattet af de EU-retlige udbudsregler. Klager over indgåelse af en rammeaftale skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 12 måneder. Fristen regnes fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere og ansøgere. At klagefristen for klager over rammeaftaler er længere end for klager over øvrige kontraktindgåelser, hænger sammen med, at en potentiel klager ikke altid har samme mulighed for at opdage en overtrædelse af de EU-retlige udbudsregler, når der er tale om en rammeaftale frem for øvrige kontraktindgåelser. I praksis kan der således gå en betydelig periode, fra en ordregiver indgår en rammeaftale, til ordregiveren påbegynder at tildele kontrakter, der baserer sig på rammeaftalen.

Forslaget indebærer en forkortelse af fristen for indbringelse af klager over rammeaftaler, som herefter vil være 6 måneder i stedet for 12 måneder. Fristen skal ses i sammenhæng med, at klagefristen for almindelig kontraktindgåelse afkortes fra 6 måneder til 30 kalenderdage. Dermed vil fristen for at klage over rammeaftale fortsat være væsentlig længere end for øvrige kontraktindgåelser.

Forslaget indebærer, at klager tvinges til at være hurtigere til at indbringe en eventuel klage. Er der hold i klagen, er det en fordel at få kortlagt overtrædelsen hurtigst muligt.

Forslaget betyder, at ordregiverne og leverandører får hurtigere sikkerhed for, at en rammeaftale ikke anfægtes. Samtidig sikrer forslaget, at Klagenævnet for Udbud ikke skal anvende ressourcer på sager, hvor rammeaftalen er tildelt for længe siden, men i stedet kan anvende sine ressourcer på aktuelle sager.

Til nr. 4

Håndhævelsesloven indeholder en række klagefrister ved indgivelse af klage over EU-retlige udbud. Derimod har der hidtil ikke været fastsat klagefrister, når det gælder kontraktindgåelse, der er omfattet af tilbudsloven. Dermed har der været en frist for, hvor længe der kan indgives klager for udbud, der vedrører store kontraktværdier, mens klager, som vedrører mindre kontraktværdier, har kunnet indgives til enhver tid – også længe efter kontraktindgåelsen.

For at skabe ensartethed indfører forslaget frister for indbringelse af klager over tilbudsloven. De foreslåede frister for indbringelse af klager over tilbudsloven svarer i store træk til de foreslåede frister for indbringelse af klager over udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Forslaget angiver, at klager over tilbudsloven skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere, om hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med. En forudsætning for, at klagefristen går i gang, er dog, at ordregiverens underretning af de berørte tilbudsgivere indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen. Ordregiveren er ikke i henhold til tilbudsloven forpligtet til at afgive en kort redegørelse for de relevante grunde for tildelingsbeslutningen, men ønsker ordregiveren, at der skal gælde en klagefrist, skal underretningen være ledsaget af en kort redegørelse for de relevante grunde. Dette er nødvendigt for at sikre, at en forbigået tilbudsgiver har tilstrækkelig information til at vurdere, om der er anledning til at indgive en klage, når klagefristen begynder at løbe.

En kort redegørelse om de relevante grunde indebærer f. eks., at ordregiveren meddeler alle forbigåede tilbudsgivere, hvorfor deres tilbud er forkastet. Det er ikke et krav, at redegørelsen lever op til kravene i håndhævelseslovens § 7, stk. 1.

Ligesom det er tilfældet for klager over EU-udbud, foreslås en særlig klagefrist, når det gælder klager, der vedrører rammeaftaler. At klagefristen for klager over rammeaftaler foreslås længere end for klager over øvrige kontraktindgåelser hænger sammen med, at en potentiel klager ikke altid har samme mulighed for at opdage en overtrædelse, når der er tale om en rammeaftale frem for øvrige kontraktindgåelser. I praksis kan der således gå en betydelig periode, fra en ordregiver indgår en rammeaftale om f.eks. varer og tjenesteydelser, til ordregiveren påbegynder at tildele kontrakter, der baserer sig på rammeaftalen.

Det foreslås, at klager skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 6 måneder efter, at ordregiveren har indgået en rammeaftale, regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere. Også her er det en forudsætning for, at klagefristen går i gang, at ordregiverens underretning af de berørte ansøgere og tilbudsgivere indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen. Ordregiveren er heller ikke ved tildeling af rammeaftale forpligtet til at afgive en kort redegørelse for de relevante grunde for tildelingsbeslutningen i henhold til tilbudsloven. Men ønsker ordregiveren, at der skal gælde en klagefrist, skal underretningen være ledsaget af en kort redegørelse for de relevante grunde. Dette er nødvendigt for at sikre, at en forbigået tilbudsgiver har tilstrækkelig information til at vurdere, om der er anledning til at indgive en klage, når klagefristen begynder at løbe.

En kort redegørelse om de relevante grunde indebærer f.eks., at ordregiveren meddeler alle forbigåede ansøgere og tilbudsgivere, hvorfor deres tilbud er forkastet.

Til nr. 5

Som konsekvens af forslaget § 1, nr. 4, foreslås det at ændre »Stk. 1-3« til »Stk. 1-4« i § 7, stk. 4.

Til nr. 6

Som konsekvens af forslaget § 1, nr. 4, foreslås det at ændre »Stk. 1-3« til »Stk. 1-4« i § 7, stk. 5.

Til nr. 7

Klagenævnet for Udbud har i dag fast praksis for, at nævnet kan undlade at behandle en sag. Forslaget præciserer, at klagenævnet har mulighed for at undlade at behandle en klage eller afgøre den helt eller delvist.

Forslaget tydeliggør, at klagenævnet eksempelvis kan afvise klager og påstande, som er udsigtsløse eller åbenlyst ubegrundede. Klagenævnet har bl.a. mulighed for umiddelbart at afvise klager og påstande, der ikke vil kunne medføre, at klagenævnet træffer afgørelse om anvendelse af de sanktioner, som

klagenævnet kan anvende i medfør af håndhævelsesloven. Klagenævnet vil også kunne anvende bestemmelsen, hvis nævnet under forberedelsen af sagen vurderer, at en påberåbt fejl er uden betydning eller slet ikke er begået.

Den foreslåede bestemmelse vil blandt andet kunne anvendes i forbindelse med klagenævnets vurdering af en påstand om opsættende virkning. Bestemmelsen vil også kunne anvendes, hvor klagenævnet i andre faser af sagens behandling må lægge til grund, at en klage er udsigtsløs.

Af hensyn til klagers retssikkerhed foreslås det samtidig, at formanden for Klagenævnet for Udbud kan beslutte, at en sag, der er afvist, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor. Dette kan navnlig være tilfældet, hvor nævnet har modtaget nye oplysninger af klager, som skønnes at have væsentlig betydning for vurdering af sagen.

Forslaget gør det tydeligt for potentielle klager, at eksempelvis udsigtsløse klager kan blive afvist af klagenævnet, hvilket kan medvirke til at begrænse antallet af åbenlyst ubegrundede klager. Samtidig kan flere afvisninger af ubegrundede eller udsigtsløse klager medvirke til at frigøre ressourcer hos klagenævnet, hvilket kan have en positiv effekt på sagsbehandlingstiden.

Til nr. 8.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at skabe sikkerhed for, at en ordregiver, kan anvende en indkøbscentrals rammeaftaler uden at risikere, at kontrakten senere kan erklæres for uden virkning på baggrund af fejl begået af indkøbscentralen, så længe klagenævnet eller domstolene ikke har annulleret tildelingsbeslutningen vedrørende rammeaftalen. Den foreslåede bestemmelse kan samtidig tillægges vægt ved klagenævnets og domstolenes vurdering af, hvorvidt en tildelingsbeslutning skal annulleres, når der er tale om en tildeling, der baserer sig på en indkøbscentrals rammeaftale, og tildelingsbeslutningen for så vidt angår rammeaftalen ikke er annulleret.

Forslaget vedrører alene rammeaftaler, der indgås af indkøbscentraler. En indkøbscentral er, jf. udbudsdirektivets art. 1, stk. 10, en ordregivende myndighed, der indkøber varer og/eller tjenesteydelser for andre ordregivende myndigheder eller indgår offentlige kontrakter eller rammeaftaler om bygge- eller anlægsarbejder, varer eller tjenesteydelser for andre ordregivende myndigheder.

Som eksempler på indkøbscentraler kan nævnes Statens og Kommunernes Indkøbs Service (SKI), Amgros og kommunale indkøbsfællesskaber som KomUdbud. Endvidere fungerer Statens Indkøb, der er placeret i Moderniseringsstyrelsen, som indkøbscentral for visse ikke-statslige institutioner, som f.eks. selvejende uddannelsesinstitutioner, kommuner og regioner, der har adgang til at anvende visse af de statslige indkøbsaftaler, men som ikke er en del af den juridiske enhed staten.

Såfremt en ordregiver har indgået kontrakt eller har iværksat en tildelingsprocedure, inden klagenævnet eller domstolene har annulleret tildelingsbeslutningen vedrørende rammeaftalen, vil kontrakten ikke kunne erklæres for uden virkning under henvisning til fejl begået af indkøbscentralen.

Iværksættelse af tildelingsprocedure anses for at være sket, når ordregiveren har kontaktet de leverandører på rammeaftalen, der kan udføre opgaven. Dette kan f. eks. være sket ved fremsendelse af miniudbudsmateriale til leverandørerne.

Er tildelingsbeslutningen vedrørende en rammeaftale annulleret, og iværksættes der efter tidspunktet for annullation en tildelingsprocedure under henvisning til rammeaftalen, vil en kontrakt, der på den baggrund indgås, kunne erklæres uden virkning, såfremt håndhævelseslovens betingelser herfor i øvrigt er opfyldt. Det bemærkes, at det er en forudsætning for anvendelse af sanktionen uden virkning overhovedet kan komme på tale, at kontraktens værdi overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi.

Såfremt en ordregiver af strengt nødvendige årsager efter tidspunktet for annullation af tildelingsbeslutningen har behov for at foretage indkøb af varer eller ydelser omfattet af en rammeaftale, vil

ordregiveren kunne anvende rammeaftalen i en begrænset periode i overensstemmelse med EU's udbudsregler.

Det er vigtigt for brugernes retssikkerhed i overensstemmelse med forslaget, at det sikres, at ordregivere får kendskab til afgørelser om annullation af tildelingsbeslutninger, og dermed kendskab til, at de i givet fald anvender en rammeaftale, som er konstateret indgået i strid med udbudsreglerne. En indkøbscentral bør derfor orientere sine brugere, hvis en tildelingsbeslutning vedrørende en rammeaftale annulleres. Indkøbscentralen bør ligeledes bringe rammeaftalen til ophør hurtigst muligt.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke vil ændre på retsstillingen for så vidt angår lovens § 17, stk. 1, nr. 3, hvorefter en kontrakt ikke kan anses for uden virkning forudsat, at betingelserne herfor er opfyldt.

Til nr. 9

Efter håndhævelsesloven kan klagenævnet erklære en kontrakt for uden virkning for allerede foretagne leverancer, hvor særlige forhold taler herfor, hvis leverancerne kan tilbageleveres i væsentlig samme stand. Det foreslås, at det ikke længere vil være muligt at erklære allerede opfyldte leverancer for uden virkning. Ordregiverne får derved sikkerhed for, at allerede gennemførte leverancer ikke skal tilbageleveres, ligesom leverandører ikke tvinges til at tage allerede gennemførte leverancer retur.

Konsekvensen af, at det ikke længere vil være muligt at erklære allerede opfyldte leverancer for uden virkning, vil være, at der i forbindelse med anvendelse af sanktionen uden virkning for de fremtidige leverancer, fastsættes en alternativ sanktion for den del af kontrakten, der allerede er gennemført, jf. § 18, stk. 2.

Sanktionen uden virkning for allerede foretagne leverancer har i forvejen et begrænset anvendelsesområde, idet der stilles krav om, at leverancerne skal kunne tilbageleveres i væsentlig samme stand. Forslaget er en regelforenkligning og sikrer en mindre byrdefuld implementering af kontroldirektivernes regler om uden virkning. Reglen har hidtil ikke været anvendt.

Til nr. 10

Som konsekvens af forslaget § 1, nr. 8, foreslås det at ændre håndhævelsesloven § 18, stk. 3, således at sætningen »herunder de tilfælde, hvor kontrakten alene erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer i kontrakten« udgår. Ændringen foreslås for at understrege, at kontrakten i alle tilfælde alene kan erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. maj 2013.

Med *stk. 2* foreslås det, at klager, der inden 1. maj 2013 er indbragt for Klagenævnet for Udbud, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Dette indebærer f.eks., at såfremt en kontrakt er indgået, før loven træder i kraft, vil klagefristen skulle betragtes efter de hidtil gældende regler. Endvidere vil kontrakter, der er indgået efter tilbudslovens regler, før loven træder i kraft, ikke være omfattet af klagefrister. Endelig vil klagefristen over en prækvalifikation, der er gennemført, før loven træder i kraft, skulle betragtes efter de hidtil gældende regler.

<p>§ 7. Har en ordregiver iværksat et begrænset udbud, et udbud efter forhandling med forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse eller et udbud efter proceduren konkurrencepræget dialog, efter udbudsdirektivet eller forsyningsvirksomhedsdirektivet, skal en virksomheds klage, over ikke at være blevet prækvalificeret, været indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har afsendt en underretning til de berørte ansøgere om, hvem der er blevet prækvalificeret, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, hvis underretningen har angivet en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen.</p> <p><i>Stk. 2</i> Klage over udbud omfattet af udbudsdirektivet eller forsyningsvirksomhedsdirektivet, som ikke er omfattet af stk. 1, skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 6 måneder efter, at ordregiveren har offentliggjort en bekendtgørelse i Den Europæiske Unions Tidende om, at ordregiveren har indgået en kontrakt. Fristen regnes fra dagen efter den dag, hvor bekendtgørelsen er blevet offentliggjort. 2) ... 3) 12 måneder efter, at ordregiveren har indgået en rammeaftale, regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, jf. § 2, stk. 2. <p><i>Stk. 3...</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse, hvis der ved domstolene anlægges sag om, at der er regler, der ved domstolene anlægges sag om, at de regler, der er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, er overtrådt, og sagsøgeren ikke</p>	<p>1. I § 7, stk. 1, ændres »30 kalenderdage« til: »15 kalenderdage«.</p> <p>2. I § 7, stk. 2, nr. 1, ændres »6 måneder« til: »30 kalenderdage«.</p> <p>3. I § 7, stk. 2, nr. 3, ændres »12 måneder« til: »6 måneder«.</p> <p>4. I § 7 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke: »Stk. 4. Klage over overtrædelser af lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden: 1) 30 kalenderdage regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte tilbudsgivere om, hvem ordregiveren har besluttet at indgå kontrakt med, hvis underretningen indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen. 2) 6 måneder efter, at ordregiven har indgået en rammeaftale, regnet fra dagen efter den dag, hvor ordregiveren har underrettet de berørte ansøgere og tilbudsgivere, hvis underretningen indeholder en kort redegørelse for de relevante grunde for beslutningen.« Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.</p> <p>5. I § 7, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »Stk. 1-3« til: »Stk. 1-4«.</p>
---	---

<p>forinden har indgivet klage til Klagenævnet for Udbud herom.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Konkurrencestyrelsen klage over udbud omfattet af stk. 1-3 skal være indgivet til Klagenævnet for Udbud inden 2 år efter, at ordregiveren har offentliggjort en bekendtgørelse i Den Europæiske Unions Tidende om, at ordregiveren har indgået en kontrakt eller efter at indgå kontrakt. Fristen regnes fra dagen efter den dag, hvor bekendtgørelsen er blevet offentliggjort.</p>	<p>6. I § 7, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1-4«.</p>
<p>§ 10... <i>Stk. 1-4...</i></p>	<p>7. I § 10 indsættes efter stk. 1 som nye stykker: »<i>Stk. 2.</i> Klagenævnet kan afvise en sag eller afgøre den i realiteten helt eller delvis. <i>Stk. 3.</i> Formanden for Klagenævnet for Udbud kan beslutte, at en sag, der er afvist efter stk. 2 skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af, at nævnet har modtaget nye oplysninger, som skønnes at have væsentlig betydning for vurdering af sagen « Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.</p>
	<p>8. I § 17 indsættes som stk. 5: »Stk. 5. Såfremt beslutning om tildeling af en indkøbscentrals rammeaftale ikke er annulleret, jf. lovens § 13, stk. 1, nr. 2, på tidspunktet for iværksættelse af tildelingsprocedure for en kontrakt på baggrund af rammeaftalen, kan kontrakten ikke erklæres for uden virkning, jf. dog § 17, stk. 1, nr. 2 og 3«.</p>
<p>§ 18. En kontrakt erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer i kontrakten. Hvor særlige forhold taler derfor, kan kontrakten tillige erklæres for uden virkning for allerede foretagne leverancer, hvis leverancerne kan tilbageleveres i væsentlig samme stand. Erklæres en kontrakt for uden virkning, skal det angives, fra hvilket tidspunkt kontrakten, eller hvilke dele af kontrakten, der skal anses for uden virkning. <i>Stk. 2.</i> Der fastsættes en alternativ sanktion efter §§ 19 og 20, når:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ... 2) ... 3) kun en del af en kontrakt erklæres for uden virkning, herunder de tilfælde, hvor kontrakten alene erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer i kontrakten, jf. stk.1. <p><i>Stk. 3...</i></p>	<p>9. § 18, stk. 1, affattes således: » En kontrakt erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer i kontrakten. Erklæres en kontrakt for uden virkning, skal det angives, fra hvilket tidspunkt kontrakten, eller hvilke dele af kontrakten, der skal anses for uden virkning.«</p> <p>10. § 18, stk. 2, nr. 3, affattes således: »3) en del af en kontrakt erklæres for uden virkning, jf. stk. 1.«</p>
	<p>§ 2</p>

	<p>Loven træder i kraft den 1. maj 2013. <i>Stk. 2.</i> Klager, der inden den 1. maj 2013 er indbragt for Klagenævnet for Udbud, behandles efter de hidtil gældende regler.</p>
--	---